

F.Y.B.A. SEM – I (CBCS -2016 COURSE) : SUMMER - 2018

SUBJECT : POLITICAL SCIENCE (G1) - I

Day : **Wednesday**
Date : **25/04/2018**

S-2018-0023

Time : **11.00 A. M. TO 02.00 PM**
Max. Marks : 60

N. B. :

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.

Q.1 A) Select the appropriate answer from given below : (06)

- 1) Which one of the following theory of the origin of the state believes that the State is the Creation of God?
 - a) Theory of the Divine Origin
 - b) The Force Theory
 - c) The Social Contract Theory
 - d) The Evolutionary Theory of the State
- 2) Who among the following thinker has introduced the concept of Natural Right?
 - a) John Locke
 - b) Plato
 - c) Rousseau
 - d) Thomas Hobbes
- 3) Who among the following was the first to advocate the concept of Sovereignty?
 - a) Aristotle
 - b) Bodin
 - c) Hobbes
 - d) Herald Laski
- 4) Who among the following was an advocate of the concept of Popular Sovereignty?
 - a) Rousseau
 - b) Aristotle
 - c) Plato
 - d) J. S. Mill
- 5) Who defined Political Science is the 'Study of past, present and future of Political organization of political theories'.
 - a) Gettel
 - b) Garner
 - c) Hegel
 - d) Machiaveeli
- 6) Who is the Father of Sociology?
 - a) Auguste Compt
 - b) Merrium
 - c) Max Weber
 - d) Kaplin

B) Answer the following questions in one sentence : (06)

- 1) Who was the main supporter of the Force Theory of the Origin of the State?
- 2) Who was an author of the book 'Social Contract'?
- 3) Who was the chief exponent of the Patriarchal Theory of Origin of the State?
- 4) Who said that Political Science is the Master Science?
- 5) Who was the main exponent of the Monistic Theory of Sovereignty?
- 6) Which theory of Sovereignty supports that 'The state is one association among many association'?

P.T.O.

Q.2 Answer **ANY THREE** of the following : (12)

- 1) Explain Matriarchal Theory of the origin of the State.
- 2) Discuss main features of the Sovereignty.
- 3) Differentiate between Political Science and Sociology.
- 4) Give brief account of the theory of Divine Origin of the State.
- 5) Explain importance of John Locke's theory of Origin of the State.

Q.3 Answer **ANY TWO** of the following : (12)

- 1) State relationship between Political Science and History.
- 2) 'Force is the basis of the state'! Explain this statement.
- 3) Discuss the main characteristics of the Pluralist Theory of Sovereignty.

Q.4 Define Political Science, and explain it's nature and scope. (12)

OR

Critically examine, Thomas Hobbes Social Contract Theory.

Q.5 Write short notes on **ANY THREE** of the following : (12)

- 1) Patriarchal theory of the Origin of the State
- 2) Rousseau's concept of 'General will'
- 3) Types of Sovereignty
- 4) Relationship between Political Science and Jurisprudence
- 5) John Austin's theory of Sovereignty

* * * * *

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

प्र.१ अ) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०६)

- १) खालीलपैकी राज्याच्या उत्पत्तीचा कोणता सिध्दांत 'राज्य हे ईश्वराची निर्मिती आहे' असा विश्वास व्यक्त करतो ?
 अ) ईश्वरी-वरदान सिध्दांत ब) शक्ती सिध्दांत
 क) सामाजिक करार सिध्दांत ड) राज्याच्या निर्मितीचा उत्क्रांतवादी सिध्दांत
- २) खालीलपैकी कोणत्या विचारवंताने 'नैसर्गिक अधिकाराची' संकल्पना मांडलेली आहे ?
 अ) जॉन लॉक ब) प्लेटो
 क) व्हॉल्ज ड) हेरॉल्ड लास्की
- ३) खालीलपैकी कोणी सार्वभौमत्वाची संकल्पना प्रथम पुरस्कृत केली ?
 अ) ऑरिस्टॉटल ब) बोदीन
 क) व्हॉल्ज ड) हेरॉल्ड लास्की
- ४) खालीलपैकी कोणत्या विचारवंताने जन-सार्वभौमत्व या संकल्पनेचा पुरस्कार केला ?
 अ) रूसो ब) ऑरिस्टॉटल
 क) प्लेटो ड) जे.एस. मील
- ५) राज्यशास्त्रामध्ये 'भूतकालीन, वर्तमानकालीन आणि भविष्यकालीन राजकीय संघटना आणि राजकीय सिध्दांताचा अभ्यास केला जातो' अशी व्याख्या कोणी केली आहे ?
 अ) गटेल ब) गॉर्नर
 क) हेगेल ड) मॅकियाव्हेली
- ६) समाजशास्त्राचा जनक कोण आहे ?
 अ) ऑगस्ट कॉम्ट ब) मेरियम
 क) मॅक्स वेबर ड) काप्लान

ब) खालील प्रश्नांची प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (०६)

- १) राज्य निर्मितीच्या शक्ती सिध्दांताचा प्रमुख समर्थक कोण होता ?
- २) 'सामाजिक करार' या ग्रंथाचे लेखक कोण ?
- ३) राज्य निर्मितीच्या पितृसत्ताक सिध्दांताचा प्रमुख समर्थक कोण होता ?
- ४) 'राज्यशास्त्र हे प्रधानशास्त्र आहे', असे कोण म्हणाले ?
- ५) सार्वभौमत्वाच्या निरंकुश सिध्दांताचा प्रमुख पुरस्कर्ता कोण होता ?
- ६) सार्वभौमत्वाचा कोणता सिध्दांत हा 'राज्य हे अनेक संघटनांपैकी एक संघटना आहे' असे समर्थन करतो ?

कृ. मागे पहा.

- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. (१२)
- अ) राज्य निर्मितीचा मातृसत्ताक सिध्दांत स्पष्ट करा.
ब) सार्वभौमत्वाच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
क) राज्यशास्त्र आणि समाजशास्त्र या दोन्ही मधील फरक स्पष्ट करा.
ड) राज्य निर्मितीचा ईश्वरी-वरदान सिध्दांत थोडक्यात स्पष्ट करा.

- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (१२)
- अ) राज्यशास्त्र आणि इतिहास यातील संबंध स्पष्ट करा.
ब) 'शक्ती हा राज्याचा आधार आहे', हे विधान स्पष्ट करा.
क) सार्वभौमत्वाच्या अनेकसत्तावादी सिध्दांताच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

- प्र.४ राज्यशास्त्राची व्याख्या स्पष्ट करून त्याचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. (१२)

किंवा

थॉमस व्हॉल्जच्या सामाजिक करार सिध्दांताचे टिकात्मक परीक्षण करा.

- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टीपा लिहा. (१२)
- अ) राज्य निर्मितीचा पितृसत्ताक सिध्दांत
ब) रूसोची 'सामूहिक ईहा' संकल्पना
क) सार्वभौमत्वाचे प्रकार
ड) राज्यशास्त्र आणि विधीशास्त्र यातील परस्पर संबंध
इ) जॉन ऑस्टिनचा सार्वभौमत्वाचा सिध्दांत

* * * *